

**ПРОБЛЕМИ УЗАГАЛЬНЕННЯ І ДЕТАЛІЗАЦІЇ В РОБОТІ НАД
УЧБОВИМ НАТЮРМОРТОМ**

Столярова Ірина Сергіївна

ст. викладач

Житомирський державний університет

ім. І.Франка

м. Житомир, Україна

Анотація: У статті визначено практичні методи роботи над учбовим натюрмортом, які вирішують проблему освоєння поняття узагальнення в підготовці майбутніх викладачів образотворчого мистецтва. Представлений опис роботи над практичними вправами в контексті мети оволодіння образотворчим мистецтвом. Актуалізовано важливість проблеми розуміння і досягнення узагальнення та цілісності в виконанні учбового натюрморту в професійному розвитку майбутніх викладачів образотворчого мистецтва. Доцільно використовувати для спеціальностей 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), 015 Професійна освіта (дизайн), 022 Дизайн.

Ключові слова: Учбовий натюрморт, узагальнення, деталізація, професійна підготовка майбутніх викладачів образотворчого мистецтва, образотворче мистецтво, практичні вправи, цілісне сприйняття природи.

Учбовий натюрморт є ваговою складовою в процесі пізнання образотворчого мистецтва. Тема натюрморту та його вивчення є невідомою складовою програми підготовки як компетентних спеціалістів вищих та середніх навчальних закладів, так і в програму мистецьких закладів початкового рівня. Проблема узагальнення і деталізації є одною з найпоширеніших в процесі роботи над учбовим натюрмортом. Відсутність алгоритмічних, чітко визначених структур викладання компоненту узагальнення і деталізації ускладнює методи пояснення і розв'язання проблеми.

Переважно, цілісне сприйняття природи пов'язують з специфічністю художнього бачення. Б. Йогансон головним чинником в вихованні молодого художника вважав «постановку глаза» [1, с.141]. Поступове розуміння, що тільки вміння охоплювати поглядом великий простір, бачення цілого визначає художнє сприйняття майстра -живописця. А.Барщ вважав важливим виховання вміння «цельно» бачити природу, навіть в тих випадках, коли увага направлена на виконання деталей.[2,с.141]. В процесі навчання майбутніх викладачів існує пряма залежність між опануванням проблеми узагальнення і деталізації здобувачем освіти і професійним улаштуванням композиції завдання «Натюрморт» викладачем. Форми, тон, колір, розміщення предметів та площин в натюрморті, як природі практичного завдання, безпосередньо впливають на розуміння та практичне освоєння. Улаштування цільової постановки природного завдання безпосередньо має бути направлено на рішення конкретних навчальних задач. Натюрморт має складатися, об'єднуватися, компануватися спеціально для подальшого вивчення та зображення. Постановка натюрморту націлена на розгляд проблеми узагальнення і деталізації логічно, повинна складатися переважно з предметів не складної форми, цілісного кольору та тону. З предметів позбавлених дрібних деталей і орнаментики. Тональне відношення предметів до площин-контрастне.

Майбутній вчитель образотворчого мистецтва, опановуючи проблему узагальнення і деталізації, має вдатися до виконання практичних вправ націлених на вивчення природи, застосовуючи практичні методи, які допомагають вирішити узагальнення доступними засобами. Одним з головних методів може стати виконання ескізів натюрморту аплікативним методом з природи. Аплікативне вирішення великих форм, об'ємів і площин за допомогою кольорового паперу, заздалегідь профарбованого в відповідний до природи тон і колір. Таке рішення позбавить технічної можливості фокусувати увагу на дрібних деталях, направляючи концентрацію уваги на головну задачу-вивчення великих цілісних форм і їх об'ємів, аналізу предметних та міжпредметних відстаней, узагальненню тіней і площин. Таким чином здобувач освіти

безпосередньо працює над рішенням поставленої задачі, вже починаючи з перших етапів виконання завдання. В процесі роботи необхідно іти від загального, не зусереджуватися на початку роботи на окремих деталях, стараючись працювати над всім натюрмортом одразу [3, с.37]. Розподіл паперовими формами рознашування світла, тіні, напівтіні, бліків і рефлексів допоможе майбутньому викладачу образотворчого мистецтва опанувати і зрозуміти домінуюче значення узагальнення в практичній роботі над натурою. Становлення цілісності бачення позбавить здобувача освіти нарочитого фокусування уваги на другорядних деталях. Для поетапного освоєння деталізації буде доцільним застосування аплікативних вправ з дрібнішими об'єктами форм профарбованого кольором паперу. Такий прийом дозволить, на практиці, посилити деталізацію форм, не перебільшуючи їх значення в вивченні цілісної побудови учбового натюрморту і його складових. В процесі навчання майбутні вчителі образотворчого мистецтва можуть застосовувати для вивчення проблеми узагальнення і деталізації практичні вправи в техніці акварельного живопису. Виконання живописних ескізів з натури доцільно виконувати в масштабі 1:5 відповідно до вимог зазначеного розміру рисунка в завданні. Тут доцільно використовувати прийом: дивитись на природу напівзакритими очима [4, с.38]. Сутність прийому полягає в позбавленні різкості видимого зображення. При такому сприйнятті природи другорядні об'єкти та предмети учбового натюрморту позбавляються контрастів, а найменш дрібні, взагалі, зникають. Роботу доцільно виконувати пензлями середнього розміру, зберігаючи при роботі загальні тонові та кольорові відношення учбової постановки. Майбутні викладачі можуть використовувати різні технічні прийоми. Контрастні освітлені предмети переднього плану доцільно виконувати "по сухому", а дальні «по-сирому» [5, с.9]. Використання гуаші може розширити технічні можливості. Гуаш застосовують для малювання на білому та кольоровому папері, картоні, фанері та тканині [6, с.103]. Збалансована інтеграція понять узагальнення та деталізації в роботі над учбовим натюрмортом має входити в основу практичних тематичних вправ

першої черги освоєння .

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковалев Ф.В. Золотое сечение в живописи. Издательство «Вища школа», 1989. -141с.
2. Ковалев Ф.В. Золотое сечение в живописи. Издательство «Вища школа», 1989. -141с.
3. Сергеев А. Учебный натюрморт. Издательство «Искусство», -1955. - 37с.
4. Сергеев А. Учебный натюрморт. Издательство «Искусство», -1955. - 38с.
5. Малый В. Акварель. ЗАО «Редакция журнала «Юный художник», - 2004. -9с.
6. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. «Вища школа», -2002. -103с.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В НАВЧАННІ ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ульянова Вікторія Станіславівна

д.п.н., професор

Федорченко Олена Віталіївна

Полинько Ярослава Русланівна

Студентки

Харківська гуманітарно- педагогічна академія

м. Харків, Україна

Анотація. Розглянути можливості застосування інформаційних технологій на уроках у школі, тому що нова школа це школа «інформаційного століття». Головним в ній стає освоєння кожним учнем самостійного, власного знання, оволодіння здібностями творчого самовираження. Нові інформаційні технології, мультимедійні продукти - це крок до підвищення якості навчання школярів і в кінцевому підсумку до виховання нової особистості - відповідальної, здатної вирішувати нові завдання, швидко освоювати і ефективно використовувати необхідні для цього знання. Застосування комп'ютерних програм у викладанні дозволяє організувати індивідуальну роботу, використовуючи диференційований підхід в навчанні, роботу в групах, самостійну роботу учнів. А також, використовувати педагогічні методи: репродуктивний, пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий.

Ключові слова: інформаційні технології, школа, навчання, освіта.

На даний час існує велика кількість технологій, які відійшли у минуле. Та все ж ІТ технології до таких не належать, тому що вони – майбутнє. З плином часу вони видозмінюються: розширюються, поглиблюються, модернізуються, але залишаться і напевно будуть залишатися в школах невід'ємною частиною навчального процесу. На даний момент збільшення інформаційного простору є основною тенденцією суспільного розвитку, яка відповідає соціальним вимогам